

חלזון מסולמה הצור עד חיסה⁶). ובס' כלל גדול נמר' הצד צבי והשוחמו (שם ע"ה). הצד חלזון והסוצעו אינו חייב אלא אחת⁷). בס'ק דמגיל' בנמ' אבל עצי כהנים (י"י) חייך כולן צריכין לך על ידי חלזון. בסוף הלכה קמ' דס' התכלת (מנחו' מ"ד רע"א) ת"ר חלזון זה נוסו דומה לים וברייטו דומה לדג ועולה אחת לע' שנה וברמו צובעין תכלת לסיכך דמיו יקרין. — (א"ב) גם זה נרתיקו גדל עמו. * [אח"ה יען שבדפ"ע מן הציון דשבת והלאה ע' בפני עצמו הוא הוכרח ר"ב להעיר כי גם זה וכו'. ר"ל כי גם חלזון הנזכר בשלשת הציונים דשבת מגיל' ומנחו' ממין בעלי נרתיק הוא כלום מין חומט או שכלול. וכאמ' כמעט נדפס בע' מיוחד כי בע' זה מן ציון דסנהד' הגיל עד ציון דמנחו' הוראת חלזון כמו בל"ע וסו' (עיי' חלזון א') בעל הגנתק Schal-Muschelthier ויש ממנו מינים הרבה עיי' מ"ש בהרחבת עיון הח' לעווזאקן כספרו זאאלניא ר"ס והלאה. והמין המעולה הוא הנקרא אצל אריסטו ופליניאום ἰσχυρὴ, purpura ובלא"ש Purpur-schnecke וזה מובן במגיל' שם שדרש שפוני (דברי' ל"ג י"ט) זה חלזון ופירש' שפוני שהוא דבר חשוב ספון חשוב בל' ברייתא ע"כ ובספרי זאת הברכה ס"ס שנ"ד גרם בפירוש שפוני זו חלזון. . . לפי ששבתו של זבולון מתרעם לפני המקום וכו'. ע"ש וכן דרש במד"ר ס"ג שפוני זה חלזון וכן העתיק לפי הענין תר"י א' לדברי' שם מלת שפוני: וחלזונא יאחדון ויצבעון מאדמיה תיכלא. ועיי' שפס' ימים ושפוני שפוני אוצרות של חלזונות נפל גורלו של זבולון כנעמים כי גדול היה יקר ערך החלזונות בימי קדם ובספרט של אותו המין אשר בדמן צובעין תכלת כראיתא במנחו' שם וס' רש"י שם: נוסו מראה נוסו תכנית דיוקנו ע"כ וגיל' כי דבור המתחיל ברייתו נשמש וס' תכנית דיוקנו סובב והולך על מלת ברייתו וכן פי' רגמ"ה כ"י למנחו' (בקובץ כ"י אנגליק' דף ד') וז"ל נוסו דומה לים: מראה נוסו וברייטו: צורתו ע"כ. ואנכי הוראה כי כונת רגמ"ה וכן כונת רש"י כי נוסו כלום מראה נוסו היינו מראה מיץ שסוחטין מגוף

מסרה ע"כ והוא ל"ע ظفرة, Fell Augenkrankheit, im Auge ועיי' ברע"ב לבכורו' שם. וס' עינב לפעיד ג"כ מליע ע"ה כלום אבעבועה שיוצאה בגוף האדם ואולי לזה כיון פירש' בככורו' שלועז (עצב) [צ"ל עינב] מיי"ל והוא ליצ maille וכן לועז בשבת ע"ה. מלת ברקית: מיי"ל"א והוא כתם לבן היוצא בשחור העין Geschwür an dem Irishäutchen im Auge ועיי' פירש'י בב"מ ע"ה: ד"ה נהורייתא. אבל בכ"ז לבי נוקף במ"י הלעז כי קרוב הדבר כי בככורו' צ"ל במקום מיי"ל: מיי"ל וכן לועז רגמ"ה עינב ועיין ערך דק ומ"ש] —

2 חלזון (schneckenförmige Verzierung) כס"ב בכלים (מ"א) או שקשור חלזון כראשה מטאה. ס' זהו צורתו: ונקרא חלזון כמו החלזון שהוא מוקף. — (א"ב בעל הערוך צייר בספרו צורת חלזון וכן עשה בקרדום שנוטל עושפו עיי' בקע ג'). * [אח"ה עיי' לעיל במבוא לח"א צד LXV מ"ש בענין צורות דספר הערוך. וצורה הנוכחית מעידה על ס' נכון דרבינו כי חלזון הוא מוקף ונקרא על שם החלזון שהוא בעל הגנתק (עיי' הבא אח"ז) והיו משימין אותו לכלים לנוי. וזה שאמרה המשנ' מטאה ר"ל החלזון מטאה וכו' מפורש בתוספת' כלים ב"מ ס"ב או שקשור חלזון כראשו חלזון מטאה ובר"ש לכל' לא הביא מלת חלזון] —

3 חלזון (מליע וסורי הרשום בע' חלזון א' והוא שם כולל לכל בעלי הגנתק Schal-Muschelthier, Schnecke, Purpurschnecke בר"ג דחלק (סנהד' י"א). עלה להר וראה שהיום אין שם חלזון אפילו אחד²) ולמחר יורדין גשמים ומתמלא כל ההר כולו חלזונות. תרג' ירו' [א] יירש הצלצל (דברי' כ"ה מ"ב) חלזונא³. בפסיקת' דויהי בשלח פרעה (פסיק' דריב צ"ב).⁴ ולא היו נדילין? אמר להן חלזון הזה כל זמן שהוא גדל נרתיקו גדול עמו. בס' במה מדליקין בנמ' ר' ישמעאל אומ' אין מדליקין בעישרן (שבת כ"ז). יונבים (ירמיה ל"ט. י' ושם ג"ב. מ"ז)⁵ אלו צדי

(1) כ"ה בכ"י הי"ב ובירי, ובדפ"ע חסר. (2) וכיה באהית רק שם יותר נכון לפי משפט הלשון וראה שהיום אין בו אפילו חלזון אחד וכזה נחקרה דעתו של הגר"י בהפסד ע"ש ובנוג' שהיום אין בו אלא חלזון אחד ובכ"י הי"ב וראה שם חלזון אפילו אחד. (3) בנוג' חלזונא ונראה שנתכן יותר והוא כל"י χαλκον, Kornwurm, bunte Käferart, וראה שנתכן יותר והוא כל"י χαλכ